

[Statsministeren.]

gen Opfordring er rettet til os, og Regeringen vil ikke indlade sig paa nogen Forhandling af saadan Art. Det er dens selvfølgeligste Opgave at bevare Grønland for Danmark.

Der vil ud over disse Forhold vedrørende de fjernere liggende Dele af det danske Rige være Anledning til forskellige Betragtninger over Landets indre Forhold, over vore Udsigter og over vort Forhold til de Lande, der omgiver os. Men først vil jeg sige nogle Ord til Oplysning om det Land, med hvilket Danmark er i Forbund, nemlig Island.

Da Mulighederne for nogenlunde regelmæssig Forbindelse med Danmark glippede, vedtog det islandske Alting den 10. April 1940 to Beslutninger. Den ene havde følgende Indhold:

„Under Hensyn til, at den nu indtraadte Tilstand har umuliggjort det for Hans Majestæt Islands Konge at udøve den ham i Grundloven givne Myndighed, erklærer Altinget, at det indtil videre overdrager Islands Ministerium Udøvelsen af nævnte Myndighed.“

Den anden Beslutning lyder som følger:

„Paa Grund af den Situation, der nu er indtraadt, kan Danmark ikke paa Islands Vegne varetage dettes Udenrigs-anliggender ifølge dansk-islandsk Forbundslovs § 7 og ej heller udøve den i samme Lovs § 8 omhandlede Fiskeri-inspektion, hvorfor Altinget erklærer, at Island indtil videre helt overtager Udøvelsen af nævnte Anliggender.“

Den 11. April afgav den islandske Regering en officiel Erklæring om, at Island hverken kunde eller vilde deltage i Alliance af nogen Art og vilde protestere mod enhver Foranstaltning, der stred mod Islands erklærede Neutralitet.

Førsteminister Herman Jonasson gav i en Radiotale den 11. April en Redegørelse for Beslutningerne af 10. April.

Han udtalte her: „Det, som er sket, er følgende: At den Myndighed, som Kongen i Henhold til Forfatningsloven udøver, indtil videre er ført ind i Landet, og det samme er sket med Hensyn til Inspektionen paa Søterritoriet samt Udenrigsanliggenderne, for saa vidt disse Anliggender er varetaget af Danmark.“

Men læg godt Mærke til, at Islands Forfatningslov er uforandret den samme, og at der kun er truffet de Foranstaltninger, som Forholdene gjorde uomgængeligt nødvendige.“

Ved Altingets Slutning den 24. April

udtalte Altingspræsident Haraldur Gudmonsson:

„Vor Konge har altid handlet i fuldkommen Overensstemmelse med Islands Forfatning, og vi Islændinge har ogsaa villet være og har været fuldt ud loyale over for ham. Vort Forbundsfolk har hele Tiden, siden Forbundsloven traadte i Kraft, respekteret de Aftaler, som den indeholder, og i alle Henseender opfyldt Overenskomsten, saaledes som man bedst kunde ønske sig. Det samme har vi ogsaa villet gøre. Altinget har ikke paa nogen Maade villet bryde eller har brudt Overenskomsten.“

Baade Førsteministeren og Altingspræsidenten udtalte varme Ord om den Samfølelse, der knytter Baand mellem det islandske og det danske Folk.

Disse Ord finder Genklang i danske Sind. Denne Tids Begivenheder vil ikke kunne bryde disse Baand.

Den islandske Gesandt i Danmark er afrejst til Island for at virke som Raadgiver for Regeringen i udenrigspolitiske Spørgsmaal. Hans Virken her varetages midlertidigt af en Chargé d'Affaires.

Den 10. Maj foretog engelske Tropper en Besættelse af Island.

Dette besvaredes samme Dag med en islandsk Note, hvori det hedder:

„I Anledning af Islands militære Besættelse, hvorved Landets Neutralitet er groft krænket og dets Selvstændighed er indskrænket, maa Regeringen henvise til sin officielle Meddelelse af 11. April, hvori det er tilkendegivet, at Island hverken kunde eller vilde deltage i Alliance med nogen Part og vilde protestere mod enhver Foranstaltning, der er stridende mod Islands erklærede Neutralitet. I Overensstemmelse hermed nedlægger Islands Regering energisk Protest mod det af britiske Hærstyrker begaaede voldelige Overgreb. Fuld Erstatning forventes for Skade hidrørende fra dette Brud paa Islands Status som frit og neutralt Rige.“

Vi her i Danmark føler naturligt en levende Sympati med den Skæbne, som har ramt det selvstændige Forbundsland Island, til hvilket vi er knyttede ved Kongefællesskab og saa mange andre stærke Baand.

Vi forstaar til fulde, at Island, som, trods sin gennemførte upartiske Neutralitet, er blevet Genstand for Besættelse, har fremsat en bestemt Protest mod dette Overgreb.

Vi giver Udtryk for vor Deltagelse,